

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу на тему:

**«Підготовка вчителів до естетичного розвитку учнів
в закладах вищої педагогічної освіти КНР»,
здобувача ступеню доктора філософії Цзи Фенлай,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Актуальність дисертаційної роботи полягає викликах масштабних суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень ХХІ століття, які позначаються на інтенсифікації творчого пошуку, збагаченні та різноманітності естетичного розвитку особистості. Необхідною умовою цієї зміни є свобода поглядів, прагнень, зближення культур, вільне спілкування людей, інноваційність у підходах до обробки інформації тощо. На сучасному етапі розвитку суспільства теоретико-методологічні проблеми забезпечення естетичного розвитку особистості в освітньому процесі мають місце майже у всіх галузях науки в естетиці, етиці, психології, соціології, педагогіці, політології, філософії, етнографії, культурології та інших науках. У цьому зв'язку набуває значення способи та повнота естетичного розвитку не тільки в учнів, але й готовність педагогів здійснювати естетичний розвиток в умовах інформаційного суспільства.

З 2020 року в КНР функціонує програма естетичного розвитку населення, здійснення якої потребує серйозних зусиль з боку наукової та освітньої спільноти щодо її навчально-методичного забезпечення і науково-дослідного супроводу. Зазначені теоретичні і практичні пошуки спрямовані на активне залучення міжнародного та закордонного досвіду на засадах мультидисциплінарності та політики відкритості. Це розкриває широкі можливості для розвитку подальшого взаємоспівробітництва України та КНР в освітній галузі. Тематика дослідження є актуальною, практично спрямованою та перспективною для подальших наукових розвідок не тільки в КНР, але і в науковому просторі України та інших країн.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дослідження здійснено в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди в у період з 2017 по 2022 роки. Наукові розробки велися як складова наукових комплексних програм науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти «Сучасні освітньо-виховні технології в підготовці вчителів» (державний реєстраційний номер 0111U008876) та «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер 0120U104987).

Наукова новизна дослідження здобувача Цзи Фенлай виявляється у вдосконаленні з позиції нової концепції естетичного розвитку особистості окреслити її особливості з точки зору прикладної естетики, визначити проблеми впровадження підготовки вчителів до естетичного розвитку учнів в КНР з позицій взаємодії державного та недержавного сектору освіти, родини, суспільства, соціально-економічних потреб країни та вимог ринку праці. В роботі знайшли подальшого розвитку ідеї щодо впливу тенденцій глобалізації, діджиталізації, відходу від сконцентрованого об'єкту естетичного розвитку на зміст та систему естетичного розвитку особистості з огляду на постковідний етап розвитку суспільства.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дослідження Цзи Фенлай забезпечується глибоким аналізом причинно-наслідкових зв'язків у системі освіти КНР, зокрема системи підготовки вчителів у педагогічних вищих навчальних закладах, у кореляції із етапізацією естетичного виховання, нормативного забезпечення естетичного розвитку в КНР, інституційної та економічної підтримки естетичного розвитку у системі формальної освіти в КНР та недержавних закладів освіти, векай кількості статистичного та аналітичного матеріалу проаналізованої в роботі, опрацюванні звітів, програм, доповідей тощо щодо естетичного розвитку та педагогічних методів його здійснення в КНР за останні роки. Отримані в ході дослідження результати можуть стати в пригоді під час викладання дисциплін гуманітарного циклу на всіх рівнях освіти, в поза аудиторній роботі із здобувачами освіти, у наукових пошуках за різними напрямками, як-то освіта,

менеджмент освітньої діяльності, культурологія, суспільний розвиток, інноваційна діяльність тощо.

Характеристика основних положень роботи. У роботі досліджується сучасний стан наукового дискурсу з філософії, філософії освіти, педагогіки, психології, мистецтва, естетики, естетичного виховання у розробках українських, китайських дослідників, а також науковців інших країн щодо змін у розумінні ролі та змісту естетичного у розвитку особистості в сучасних умовах. Здобувач аналізує дослідження початку XXI ст. присвячені різним аспектам естетичного у формуванні особистості: роль естетики у формуванні гуманістичної парадигми людства, естетичний розвиток через різні форми сприйняття, інтеграція естетики до практичної діяльності, зокрема і педагогів, естетичної готовності вчителів до діяльності за фахом (окремо досліджувалися митці різних жанрів, математики, управлінці тощо) та інші. Цікавим є висновки автора, що незалежно від предмету дослідження, в усіх наукових розробках наголошується на необхідності реалізації компоненти естетичного у практиці діяльності майбутніх учителів, визначення педагогічного потенціалу естетичного розвитку як способу формування в майбутніх вчителів творчого підходу до професій та інноваційного способу мислення.

Автор детально та в хронологічній послідовності аналізує ключові керуючі нормативні акти КНР («Погляди щодо всебічного зміцнення та вдосконалення шкільного естетичного виховання в новій ері» 2020 року) та України (Державний стандарт базової середньої освіти 2020 року) щодо вимог до естетичного розвитку учнів як критерію підготовки майбутніх вчителів. Виявляє спільні для обох країн тенденції регулювання вимог до естетичного розвитку учнів, та доходить висновку, що естетичний розвиток учнів розглядається не як окремий напрям виховання, а як інтегральна компетентність, наскрізна з точки зору міждисциплінарних зв'язків в усіх без виключення дисциплінах. І саме з цієї позиції виводить гіпотезу, що треба враховувати готуючи вчителів за всіма галузями знань.

Певним чином новаторським є спроба автора визначити вплив вчителя на естетичний розвиток учня крізь призму прикладної естетики. Цей чинник

професійної діяльності вчителя розглядається автором як творча і соціальна практика, яка стосується здатності особистості відчувати задоволення від певних дій (в цьому випадку викладацькій діяльності), а також опора на власний естетичний досвід у вирішенні яку саме з естетичних форм застосувати для формування у здобувачів тих чи інших компетентностей.

Такою, що заслуговує на увагу та подальший розвиток у дослідженнях є висновок автора щодо дуальної сутності підготовки вчителів до естетичного розвитку, що витікає із дослідження тенденцій ставлення у сучасному китайському суспільстві до естетичного розвитку особистості як балансу між естетично забарвленою спадщиною національної традиційної культури КНР та модернізацією всіх сфер життя, глобалізацією; зіткнення індивідуальної світоглядної свободи людини з офіційною ідеологією; традицій китайського суспільства з інноваціями; свободою пошуку в естетичному розвитку із структуризованістю та вимогами формальної освіти.

В роботі досліджена методика викладання дисциплін з урахуванням вимог естетичного розвитку в КНР, орієнтованість сучасних інноваційних навчальних програм на окремі стилі сучасного мистецтва чи функціонування в інтернет-просторі незалежно від дисципліни, особливостей регіонів КНР, а також можливості діджиталізації у підготовці вчителів до естетичного розвитку учнів в закладах вищої педагогічної освіти КНР. В цілому текст складає позитивне враження, особливо викликає симпатію спроби автора не просто надати фактичний матеріал щодо підготовки вчителів або системи освіти в КНР, а розкрити причино-наслідкові детермінанти сучасного стану підготовки вчителів до естетичного розвитку учнів у педагогічних ВНЗ КНР в історичному, соціокультурному, соціально-економічному, інституційно-управлінському та інших контекстах.

Повнота викладення результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні результати досліджень апробовані автором у 11 наукових працях, які відповідають темі та змісту дисертаційної роботи. Так, 3 статті (1 одноосібна та 2 в співавторстві) – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у виданні, включеному до наукометричної бази

Web of Science. Результати дослідження знайшли відображення у тезах доповідей міжнародних конференцій (5 тез), всеукраїнських конференціях (2 тез).

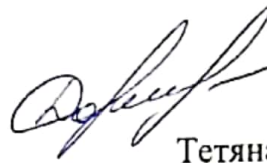
Висновок. Вище викладене дає підстави стверджувати, що дослідження на тему «Підготовка вчителів до естетичного розвитку учнів в закладах вищої педагогічної освіти КНР», підготовлене здобувачем наукового ступеню доктор філософії Цзи Фенлай, є аутентичною, цілісною, завершеною та самостійною науковою роботою. Дослідження виконано особисто за актуальною для сучасної науки та практики педагогічної діяльності темою із застосуванням доцільних, збалансованих і адекватних меті, об'єкту, предмету та завданням дослідження методів наукового пошуку. Роботі, яка представлена на рецензію, властива логічність і послідовність викладу матеріалу, науковий стиль, обґрунтованість висновків, у думках та пропозиціях автора наявні наукова новизна та інноваційність поглядів, відчувається, що автор оволодів навичками дослідника на високому рівні, теоретичне та практичне значення результатів дослідження, свідчать про особистий внесок автора в науку, а також достатню висвітленість результатів дослідження в наукових працях здобувача.

За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, (із змінами, внесеними згідно Постанови КМ України № 341 від 21.03.2022 року), і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). а її автор – **Цзи Фенлай** заслуговує на присудження

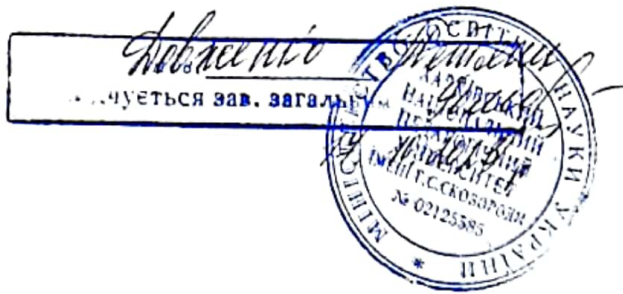
наукового ступеня доктора філософії PhD галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Рецензент

Доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету початкового навчання

Тетяна ДОВЖЕНКО

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: Довженко Тетяна Олексіївна 2754218480;
Належність до Юридічної особи: ;
Код юридичної особи в ЄДР: 2754218480;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 382367105294AF970400000D5F7C700CBFE8901;
Видавець кваліфікованого сертифіката: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг;
Тип носія особистого ключа: Захищений;
Тип підпису: Кваліфікований;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 16:42 17.10.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для даних від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)